

41945

Don
Jelluo Silvio

Francéška Riminska

(Francesca da Rimini)

žaloigra v petih dejanjih

spisal

SILVIO PELLICO.

PREVEDEL

M. A. TERNOVEC

ČASTNI GRAJANIN BOLZEŠKI.

Cena K. —50.

V Trstu, 1911. leta.

Tisk in naklada tisk. V. Dolenčeve (Fran Poličeve)
Kom. naklada slovanske knjigarne *Josip Gorenjec* v Trstu.

Franeška Riminska

(Francesca da Rimini)

žaloigra v petih dejanjih

spisal

SILVIO PELLICO.

PREVEDEL

M. A. TERNOVEC

ČASTNI GRAJANIN BOLZEŠKI.

Cena K -50.

V Trstu, 1911. leta.

Tisk in naklada tisk. V. Dolenčeve (Fran Poličeve) .
Kom. naklada slovanske knjigarne *Josip Gorenjec* v Trstu.

41945

OSOBE :

LANCIOTTO, vladar Riminski.

PAOLO, njegov brat.

GVIDO, vladar Ravenski.

FRANČEŠKA, njegova hči, Lanciottova žena.

ŽLAHTNIČ (paž.)

STRAŽNIKI.

Dejanje se godi na vladarskih dvorih v Riminih.

148.
21.

PRVO DEJANJE.

PRVI PRIZOR.

(*Lanciotto* prišedši iz svojih izban stopa nasproti prihajajočemu *Gvidu*. Oba sta se srčno objela.)

Gvido. Tedaj me ona videti je htela?

Takoj ostavil sem Raveno; rajše
Imadem hčerko, nego vse prestole.

Lanc. Oh *Gvido*! vse drugačne pač nahajaš
Te dvore, nego dne poroke moje.
Od petja, plesov v Riminih tu ceste
Več ne buče. Nobeden več ne pravi :
„Vladarja ni bolj srečnega na svetu
Od *Lancijotta*.« Laških knezov slednji
Mi je zavidal; zdaj me pomiluje.
Z lepoto svojo v isti hip *Frančeška*
Umela srca vseh je zmagovati,
Otožnosti pa lahka njena senca
Še bolj nje lepo lepšala je lice.
Po domu tógo vsak je bral ji z lica,
Device nežne stid, ki se je tresla
Pred hvalo, pred prestolom, pred poroko.
Bolest se njena s časom je gubila,
Da na moža je gledala srčnejše.
Iskala puste nič ni več samote;
Pobožna skrb je vodila nje dušo,
Da sliši glas nesrečnih; mnogo kratov
Priobčevaje ga mi je dejala :
«Jaz ljubim te, ker vladaš pravdodatno
In milo».

Guido. — Kar na plač me siliš. — Mala,
Bila radost je sama in smehljanje;
Po raznih cvetih, mislil bi, da vede
Živenja gladka steza jo presrečno.
Kedor pogledal v nje je očce jasno,
V srce zadel ga njen je duh mladosten,
Kdo to je mogel slutiti promembo?
Na mah ugasnil nje je žar veselja,
Ugasnil s prvim žalosti je pihom.
Ljubimca brata vzela ji je vojna.
Spomin nesrečni!... Vedno je prosila
Nebò za brata, ki je bil na vojni.

Lanc. Po smrti brata pa neutolažna
Sovraži bratomorca: krotka, dobra
Dušica danes ga na smrt sovraži!
Zaman ji pravim, da sta naju otca
Narekla vojno, da je brat mi Paolo
Usmrtil brata ji, a to na vojni;
Ki obžaluje, da ga je usmrtil;
Da je človeške, plemenite nravi.
Zaman! razburja jo ime njegovo.
Vse to me žali, ker ljubezen srčno
Gojim do brata, ki na tujem biva.
Dozvedel sem, da vže domu se vrača,
Srce od prave skače mi radosti
In to priobčil sem Frančeški s prosbo,
Da bi deverja blagostno vsprejela.
O vesti ti nemilo zajeknivši:
«On vrača se!» je padla poiūmrtva
Na tla. Oh! mislil sem, da vže je mrtva.
Razljučen sem prisego i prisegel,
Da smrt bom njeno maščeval... na bratu.
Guido. Nesrečnik! ti si mogel...?

Lanc. Ne, — nebesa
Naj raztepô prisego to prokletu.
To ponovila je ter z grozo roke
Dvignivši k meni vskliknila je milo:
«Prisezi, da ga ljubil boš, ker on le
Ostane ti, ko mene več ne bode».
Jaz naj ga ljubim, ona pa, okrutna,

Naj ga sovraži. — H temu še zahteva,
Da se povrne na svoj dom v Raveno,
Da lica ne bi gledala deverja.

Gvido. Ko sem dobil tvoj list, sem mislil, da je
Nekako bolna. Veš, kako jo ljubim.
Živim predolgo... pojmeš li? trepečem
Vsak čas.

Lanc. Oh, ne govori! mene tudi
Prevzema smrti strah, ko dremajočo
Promatram, kedar svoji bi očesci
Zaprla, kedar blede njeno lice
Nobenih nima več sledov življenja.
Dotikam z ustno ustnice se njene,
Da čutim, če še diše. Kakor tebe
I mene strah spreleta. — V razvedrenje
Prirejal igre sem in veselice,
No nji le sitne; z biseri sem, s zlatom,
Z bogastvom skušal, da se mi vzraduje.
Bila hvaležna je, no ne vesela.
Ker je pobožna, zidal sem ji cerkve
In sto devic, ki ščiti jih in ljubi,
Za njo vsak dan molitve vznša k nebu.
Kar možno je, na ljubo vse ji delam.
To vse priznava, pa se vendar plače.
Kedked prihaja vže mi grda misel...
Ljubimec morda kateri.. Oh, nebesa!
Iz bitja vsega njenega pa sije.
Srce najčišče!.. Viž jo, sem prihaja.

DRUGI PRIZOR.

Frančeška in obadva poprejšnja.

Gvido. Objemi me moj otrok! tu sem,
Franč. Otče!..

S poljubci roko naj ti vso pokrijem!

Gvido. Na prsi moje, dete mi predrago!
Srce udarjaj na srce soglasno....
Pristopi, knez! oba sta mi otroka:
Nebò obema vama blagoslovi!

Takò sem vaju na srce pritiskal,
Ko v sveti zakon sta roke si dala.

Franč. Takrat si bil pač srečen, otče dragi!

Gvido. Hčeš reči pač, da sebe si nesrečno,
A sivca otca srečnega storila?

Franč. Imela sem pač slutnjo, da soprogu
Ljubezen večnim plačem slabo platim.
Da za možitev nisem, sem ti rekla
Prose te, da ponunim se. Po tvoji
Besedi... da le svatba moja srečnim
Stori te... vdala sem se... volji tvoji.

Gvido. Od mene to si htela, nehvaležna!
Ko si ostala hčerka mi edinka?
Odreči mogla sivemu si starcu,
Da mu v naročje vnuka ne prineseš?

Franč. Zaradi sebe ne kesam se zdajci,
Neznosne na srce mi je nadloge
Položil Bog, no hočem jih trpeti.
I v samostanu kakor na svobodi
Solze vse dni po licih bi mi tekle,
No vsaj nikogar tam bi ne povlekla
V nesrečo svojo...! Iz srca svobodno
Molitve moje k nebu bi puhtele.
Da milo gledal bi na dete svoje
In da je reši iz te solza doline...
Zdaj ni umreti si ne smem želeti:
V življenji želim, knez te plemeniti,
Še hujše s smrtjo bi te žalostila.

Lanc. Pobožna, hkratu kruta! le me žali,
Otrove trosi v revno mi življenje,
No živi.

Franč. Vem pač, da preveč me ljubiš
In se bojim, da svojo to ljubezen
Promeniš v srd... in da zelo me kazniš..
Za krivdo, ki ni v ničem moja,.. ki vsaj
Po volji moji me ne tlači..

Lanc. Kaka

Pač je ta krivda?

Franč. Da... do tebe hladna.
V ljubezni svoji sem...

- Lanc.* Občutiš sama ?
Kar v srci imam, bi nikdar ti ne rekel !
Gorje ! ti hčeš me ljubiti,... ne moreš...
- Franč.* Kaj misliš ?
- Lanc.* Krive nimam te ; naklonost
Najčešče ni odvisna od človeka.
- Franč.* Kaj meniš neki ?
- Lanc.* Oh, oprosti ! krive
Ne smatram tebe ; to ti vse ponavljam :
No, ni li morda... tôga tvoja v sporu
Z ljubavjo spotikljivo ?
- Franč.* (Vrgši se otcu v naročje.) Otče dragi !
Spričuj soprogu dobri glas ; prisezi,
Da čista sem na domu ti živela.
Odkar pa bivam pod njegovo streho,
Ni sence suma nisem mu še dala.
- Lanc.* Ljubav, oprosti, vedno sum si dela. —
Sam sebi često rekel sem, da morda
Ljubezen čista v devi se je vnela,
Da v srci nosi še spomin ljubimca,
Ki zapostavlja pa ga pred dolžnostjo.
Li smel bi torej srčne te skrivnosti
Zasledovati in presno rano njeno
Otvorjati na novo ? Ne., na veke
Ostani skrita v prsih njenih tajna,
Ki jo ima. In smem li govoriti ?
Moj sum je rasel, ko na moč si brata
Slavila, ko sem tešiti te skušal.
V poletu srčnem si teda izrekla :
»Kde si moj tajni, moj srca prijatelj ?
Kam si odšel ? li se nazaj povrneš ?
Pred smrtjo naj vsaj enkrat še te vidim».
- Franč.* To sem dejala ?
- Lanc.* Si... pa se dozdeva,
Da te besede niso šle na brata.
- Franč.* In z istih blôdeb mrzličnih bolnikov
Doznati tajne hočete njih misli ?
Zadosti ni, da so sami nesrečni,
Naj so i nepošteni. Zoper njihno
Bolehno, bedno dušo vsak se stavi,

Ťsak jŤh sovraŤi, pa naj jŤm i hlnŤ
Pomilovanie.,... kaj pomilovanie ?
Ťele jŤm grob... Ko z mano veĉ Ťiveti
Ne bodeŤ mogel, grob mi moj otvori,
Z veseljem pojdem va-nj, samo da ujdem
Vsem moŤkim.

Gvido. Je-li bledeŤ, hĉerka moja ?

Lanc. Grdo me gledaŤ ? — Kaj sem ti napravil ?

Franĉ. Povod li nisi vse nesreĉe moje ?

Zakaj odvedel si me z one zemlje,
Ki v sebi hrani matere koŤĉice ?
Menda bi s ĉasom jenjala mi tŤga ;
Tu vse jo draŤi ter jo zmer ponavlja...
Ne delam stopnje, da se ne spominjam,
Oh, besna ! s sebe sem... no, ne verujte...
Lanc. V Raveno pojdeŤ torej z otcem svojim.

Gvido. Postoj gospod !

Lanc. Odrekam se pravice,
Po tebe veĉ ne pojdem v dom oĉĉinski,
Kedor ti grozo vdiŤe in je moŤ tvoj
In ki te ljubi, videla ne boŤ ga
Niĉ veĉ, ĉe vsa skesana z milosrdja
K soprogu bednemu se ne povrneŤ....
Takrat me morda veĉ ne boŤ poznala,
Globoka Ťalost spremeni me vsega.
Prisotnost ĉutil tvojo bom pa v srci,
Vse oprostivŤi planem ti v naroĉje.

Franĉ. LanciottŤ dragi !... ti se plaĉeŤ !

Gvido. Hĉerka !

Franĉ. Od mene videl hĉer si li bolj krivo,
Bolja nehvaleŤno Ťe od mene Ťeno ?
Besede zle mi moja bolj Ťztiska,
Za nje le ustno ve.

Gvido. Ne krati otcu
Ťivenja dni, ne Ťali veĉ soprogu
Kreposti, zaradi kterih podarila
Nebesa so dostŤojno, oboŤevano
Soprogo mu ; bolj lahka bo mi zemlja,
ĉe nad mogilo mi keda poreĉeŤ
« Z ljubavjo sem in s krepkimi otroki

Prinesla srečo svojemu soprogu».
Franc. Prekračam, otče! ti življenja dneve!
 Ne... hči in žena biti hčem. Podeli
 Moči mi, večni Bog in o njo z' mano
 Obà prosita.
Gvido. Pokoj Bog povrni
 Otroku temu !...
Lanc. In soprogi moji!

TRETJI PRIZOR.

Žlahtnič in poprejšnji.

Žlahtn. O vhod vas prosi vitez.
Franc. (Gvidu.) Potrebuješ
 Počitka; hodi, otče! v izbe svoje.
 (Odšla je ž njim)

ČETRTI PRIZOR.

Lanciotto in žlahtnič.

Lanc. Ime njegovo?
Žlahtn. Ni mi ga povedal.
 Ugibam je. Vnišedši vzhičen v dvore,
 Z veseljem gledal je na staro orožje
 Pradedov tvojih, ki visi na zidih.
 Poznal je otčev ščit in kopje.
Lanc. Paolo!
 Oh, brate!
Žlahtn. K tebi gre.

PETI PRIZOR.

Paolo in Lanciotto. (Tekla sta drug družemu nasproti
 ter sta se dolgo objemala.)
Lanc. Oh, ti si brate!
Paolo. Lanciotto brate! — Naj obilno sladke
 Tekô mi solze
Lanc. Brate! ti prijatelj
 Edini dnevvov mojih si mladostnih!
 Kako na dolgo od tebe bil sem ločen!

Paolo. Poslednji krat sem tukaj te objemal
In drug objemal me je mož plakaje, .
Ki nikdar več ga nisem videl!

Lanc. Otca!

Paolo. Oči zamrle ti si mu zatisnil,
O svojem Paolu ni ničesar rekel?

Lanc. Odsotnega je v smrti klical sina.

Paolo. Ni blagoslovil me? — Iz raja gleda
Na naju; vidi, da sva složna, srčno
To veseli ga. Odsehmaj pač vkupe
Živela bova. Sit sem prazne slave.
Prelihal kri sem za Bizantsko carstvo,
Napadal mesta, ki jih ne sovražim.
Dosegel slavo sem visoko: cesar
Časti mi je izkazal; duša moja
Radosti našla ni v tem rokoplesku.
Za koga bil ta meč je okrvavljen?
Za tujca. — Nimam, morda domovine,
Za katero krvco dali bi nje sini?
Za-te, za-te, ki vrle šteješ sine,
Italja moja, bom boril se hlabro,
Če te napade lakomi inostranec.
Svetà li nisi zemlja najkrasnejša,
Kar jih obsija božje solnce? Nisi
Umetnosti najlepših mati, Italja?
Ni zemlja tvoja prah junakov slavnih,
Ki čast si in slavo dedom mojim dala?
Objemaš vse, kar meni je najdražje!

Lanc. Kdo bi te gledal, slušal in ne ljubil?..
To ni mogoče... Bogu hvala! ona
Črteti pač... ne bo.. ne bo te mogla.

Paolo. Kedo?

Lanc. Ne veš li?... nežne tu ni duše,
Ki srečo mojo bi storila polno.

Paolo. In morda ljubiš?

Lanc. In kako še! ljubim
Najbolj vilinsko,... žensko najbednejšo.

Paolo. Jaz tudi ljubim: tóge si poveva.

Lanc. Pred smrtjo zakon otec je načrtal,
Da sebi trajni mir ustanovimo.

Povelje sem izpolnil.

Paolo.

Zaročenka

Soproga ti je torej? Nisi srečen?

Kedo je ona? morda te ne ljubi?

Lanc.

Ne pravim prav, da ona me ne ljubi.

Oh, da tako-le ljubila bi tebe!

No, brata si usmrtil ji na vojni,

Črti te hudo, videti te nehče.

Paolo.

Govori, kdo je ona?

Lanc.

Videl si jo

Nekda na dvorih Gvida...

Paolo.

(premagovaje svojo vzrujanost.) Ona?...

Lanc.

Gvida

Edinka.

Paolo.

In te ljubi? pa je tvoja

Soproga? — Res je, njenega sem brata...

Usmrtil..

Lanc.

Večna tôga jo razjeda.

Odkar je čula, da domu se vračaš,

Mrzi te naše strehe neutešna.

Paolo

(vedno se zmagovaje.)

In nehče, nehče niti da me vidi?

Da srečen bom pri bratu, sem se nadal; —

Pa pojdem zopet. — Vse življenje dneve

Ostanem daleč od domače strehe.

Lanc.

Oba osreči naju krov domači;

Ne smeš me zapustiti.

Paolo.

Živi vedno

V pokoji; žena pač nad vse je možu.

Pa ljubi jo... moj vzemi meč in svoj mi

Pokloni,... na-me moj te bo spominjal,

(S prijazno silo izvršil je to zameno.)

Lanc.

Oh, brate!

Paolo.

Če se videla ne bova,

Če bodem živ... hladnejše bode bilo

Srce obema ... čas, ki vse izbriše,

Izbriše tudi srd Frančeškin; ona

Prozove me i bratom.

Lanc.

Ti se plakaš!

Paolo

I jaz sem ljubil! deva je edina

Živela mi na svetu,... ni črtela,
Črtela ni me.

Lanc. Pa si jo izgubil?

Paolo. Nebo mi jo je vzelo!

Lanc. Naj tolaži
Ljubezen brata te. Ko te zagleda,
Ko plemenito vvidi ti vedenje,
Srce Frančeški tudi se ublaži.
Zdaj hodi.

Paolo Kam? pred njo.. oh, to ne bodi?

DRUGO DEJANJE.

PRVI PRIZOR.

Guido in Frančeška.

Franč. Prostejše... veje vetrič tu.

Guido. Kam ideš

Tako prepadla?

Franč. Ni se li ti zdelo,

Da slišiš... Paolov glas?

Guido. Nikar ne boj se.

Da ga zagledaš; če ne boš hotela,

Pred te ne pride.

Franč. Nekdo mu je rekel,

Da ga sovražim. Je-li ga to žali?

Guido. Zelo ga žali, brat ga je zadržal,

Odpotovati hotel je.

Franč. Spet od doma?

Guido. Mirnejša si, Lanciotto vže se nada.

Da lahko vsprejmeš svojega deverja.

Franč. Poslušaj, otče! ti ne čutiš, otče!...

Kako srce mi.. ta prihod vznemirja!

To mesto zdelo se mi je pustobno,

Ta hiša zdela se mi je mrtvaška;

Sedajci... otče! več me ne zapuščaj!

Le s tabo smem vesela, tožna biti;...

Pomiloval bi me, ker si mi dober,
Če...

Guido. Kaj?

Franč. Da veš, kako je meni bridko

To samotarstvo! Ti le me tolažiš,
Pred tabo le od vseh na teh dvorovih
Ne tresem se, ničesar ne prikrivam,
Kar vzburja prsi moje neprestano...
Srce mi ni zaprto; lahko plaka
In se raduje; vendar ne radosti,
Ne žali tukaj kazati ne morem;
Tako bi se izdala. Joj, prejoj mi,
Če bi utekla ktera mi beseda!...
Bolj milosrčno ti bi gledal na-me,
Na bede moje; v hudih izkušnjavah...
Z dobrotno roko bi me istih branil.

Guido. Ne, ni zaprto ti srce. V vsem tvojem
Mišljenji tajnem... tajne ni nobene,
Ko z blagohotnim otcem svojim bivaš.

Franč. Odkriti... vse bi.. htela ti,... kaj pravim?
Kako se skrijem? Odpri se mi zemlja,
Sramoto mojo skrij.

Guido. Govori, dete!

V srce nebo ti sega, le zaupaj,
Neznosna mōka za te je hinavstvo..

Franč. Dolžnost je hlimba, molk dolžnost in krivda
Biló bi tebe prositi tolažbe.

Ne smem prestopka razodeti otcu,
Ki hčeri je prisnubil vzor soproga,
No... srečne vendar le je ni napravil!

Guido. Za Boga! tvoj sem torej umoritelj?

Franč. Oh, otče dobri! nisi... Jaz le čutim,
Kako vže maje vsa se čednost moja.
Strašanski boj sem bila, no potreben.
Do zdaj v tem boji sem še zmagovala,
V poslednjih dnevih svojega življenja
Trepečem pa; pomagaj, otče dragi!..!
Da dovršim jih srečno. — Prav je slutil
Lanciotto,.. ali v ničem nisem kriva,
Soproga zvesta sem bila mu vedno

In zvesta mu do smrti hčem ostati.
Oh, otče! mrzel pot ti čelo moči,
Odvračaš vzor od mene in trepečeš...!

Gvido. Nikar ne! le govori, hčerka!

Franč Sapa

Pojemlje ti, oh Bože!

Gvido. Ni ničesar, —

Slabost neznatna v glavi. Oh, pač sladko
Za otca je stariho, ko poklada
Na pridne detce glavo!

Franč. Nehvaležna,
Bez dvoma, vredna tega sem ukora!
Kaznuj me.

Gvido. Kdo je oni grešnik, ki je
Načinom grešnim ti srce zapalil?

Franč. Ni grešnik; on ne ve, da jaz ga ljubim,
On me ne ljubi.

Gvido. Kde je? Da ga vidiš,
Nazaj v Raveno iti si hotela?

Franč. Da mu izbegnem.

Gvido. Kde je on? povedi.
Kde je?

Franč. Obljubil si, da boš mi dober;
Ne gnevi se,... v tem mestu je...

Gvido. Ki došel!

DRUGI PRIZOR.

Lanciotto in obadva poprejšnja.

Lanc. Oba nemirna?... Prej bila si mirna.

Gvido. Frančeška! jutre pojdeva.

Lanc. Kaj praviš?

Gvido. Frančeška hoče.

Franč. Otče!

Gvido. Li se upaš?

(Grozeče na njo gledaje odhaja.)

TRETJI PRIZOR.

Lanciotto in Frančeška.

Franč. Najokrutnejši je moj otec.

Lanc. Prej še
Ostati tu si htela ; vže sem menil,
Da te otožnost ganila je moja.
Ni treba, da pred Paolom z doma ideš,
Odide sam.

Franč. Odide ?...

Lanc. Obsovražen,
Provedel tu nesrečno bi življenje.

Franč. Tako ga žali ?

Lanc. Nisem mogel, da ga
Odvrnem od te misli ; da odide,
Prisegel je.

Franč. On ljubi te iskreno.

Lanc. Srce mu je premilo, plemenito ;
On (kakor jaz) mrazoten ni v ljubezni
In kakor jaz, ljubezni on je žrtev !

Franč. Ljubezni žrtev ?

Lanc. Žrtev. Ne prenese
Srce nikar ti, ako bi zaznala...

Franč. Zakaj pa vrnil se na te je brege ?
Nikder ga nimam družega več brata,
Da ga usmrti... Na nesrečo mojo
Dospel je sem.

Lanc. Ne sodiš prav ! Še predno
Odide, prosi te, da bi te videl,
Da vsaj trenotek s tabo bi besedil.
Pomisli le, da brat ti je soproga,
Da spravlja zopet se na vojevanje,
Da morda več ga videli ne bomo !
Poprašaj vero, kar ti ona pravi.
Če ob odhodu na morje sovražnik
Desnico bi mi nudil,... bi mu hitro
Njegovo stisnil. Ni ga zadovoljstva
Nad oproščenje.

Franč. Nehaj !... saj se stidim !

Lanc. Bog ve, tako bi rekel, če to plano

Morje ne bo med onim in med mano
Odslej prostrto vse življenja dneve?
Če v raji le spet videli se bomo...
Kder nas nobeden nikdar več ne loči!
I ti Frančeška! tam ne bodeš mogla
Črteti več deverja.

Franč. Druže dragi!

Pa vedi, ter oprosti...

Lanc. Brate!

Franč. Bože!

(Vrgla se je Lanciottu v naročje!)

ČETRTI PRIZOR.

Paolo in obadva poprejšnja.

Paolo. Prančeška! Bog me! — Ona je!

Lanc. Pristopi.

Kar bliže, brate!

Paolo. Kaj porečem?... Ti si?...

Če nehče, da me vidi, hče me čuti?

Naj odpotujem, manj me bo črtela.

Povej ji, brate! da ji gnev opráščam.

Da ga zaslužil nisem. Ljubca brata

Usmrtil sem ji zoper voljo svojo.

Ko so njegove trope v beg bežale,

Divjaje sam na meč je moj se vrgel;

S življenjem rad bi bil mu dal življenje.

Franč. (Še vedno z možem v objetji boji se
vzdigniti obraz.)

Lanciotto! ni li Paolo se odpravil?...

Tu slišim, da se nekdo joče; kdo je?

Paolo. Frančeška! jaz se plačem: najbednejši

Od vseh na svetu. Nimam ga pokoja

Ni pod domačo streho. Ni potrto

Zadosti moje še srce? — ni dosti,

Da sem izgubil., žensko oboževano?

Izgubljam brata tudi in domovino.

Franč. Povod ne bom, da bratu brat izbega,

Odidem sama, — ti pa tu ostani,

Sodruha Lancijotto potrebuje.

Paolo. Ti ljubiš ga in prav je, da ga ljubiš.
I jaz ga ljubim... V hrupu vojevanja,
Ko sem podlegle, deve, zaročenke
Rešaval gneva tropov zmagovalnih,
Ko so slavili razni me narodi,
Da sem pobožen. da junak sem hraber,
Na daljnem svetu mislil sem na brata
Upaje, da me gledal bo s ponosom,...
Da vsa Italja, vse nje krasotice
Izrekovale bodo ljubkim glaskom
Ime junaka bez prikora. — Slavje
Vse to mi je usodno, vse hrabrenstvo
Bilo mi je v nesrečo.

Franč. Tam bore se
Na tujem svetu... zmaganim si često
Usmiljen bil? device, zaročenke
Rešaval si? Tam videl njo si morda,
Ki s srcem tvojim vlada. Kaj besedim?
Oh, mene lude! — hodi! — da črtim te!...

Paolo. (Ozbiljno.) Lanciotto z Bogom! oh Frančeška!...
(Frančeška sliši, da odhaja; nehote ga je pogledala.)

Lanc. Paolo!...

Ostani!

PETI PRIZOR.

Lanciotto in Frančeška.

Franč. Paolo!... mene, oh uboge!

Lanc. Do njega čutiš milosrdje, ali
Le hliniš se? Li hočeš s tem solzenjem
Storiti vseh nesrečne? Dej, govori!
Zahtevam, da vedenje opravičiš;
Prenašal dalje nič več ga ne bodem.

Franč. Jaz tudi sita tvojih sem ukorov
Krivičnih... in svoj mir takrat dosežem,
Ko svet izgine pred pogledom mojim.

TRETJE DEJANJE.

PRVI PRIZOR.

Paolo.

Poslednji krat... pač videti te moram !
Ljubezen gluhim za dolžnost me dela.
Da grem, da je ne vidim več?... Ne morem.
Kako je na-me gledala? Otožnost
Krasnejšo dela. Meni se dozdeva
Divotna, rajska. In sem jo izgubil !
Ni mi ugrabil je Lanciotto? — Ljutost!
Ne ljubim brata? On menda je srečen...
Naj dolgo bo... no, moral li je streti
Srce to moje, da on srečen bode?

DRUGI PRIZOR.

Frančeška se bliža ne da bi videla Paola.

Franč. Kde je moj otec? on bi mi povedal,
Če tu še biva moj dever... Te zide
Imela zmer bom rada, — Dušo svojo
Izdihnem v svetih teh dvorovih, ki jih
Rosil je plačem svojim... Paolo. Jadna!
Preganjaj hude misli: saj sem žena!...

Paolo. S sebo besedi, vzdise.

Franč. Zapustiti

Te dvore moram: njega vsi so polni!
Nazaj naj idem pod domačo streho...
Prostrta tamkaj noč in dan pred Bogom,
O milost bom prosila ga za grehe,
Da ne ostavi nikdar me, saj on je
Edino zavetišče src bolestnih.

(Kakor da odhaja.)

Paolo (stopa naprej) *Frančeška!*

Franč. Bože! Tukaj-le prijatelj...

Kaj hočeš?

Paolo. Le besedo...

Franč. Le besedo...

Oh, sama sem! ostavil si me, otče!
Tu samo. Kde si?... Hčeri tu pomagaj —
Še lahko ujdem.

Paolo.

Kam pa?

Franč.

Eh, prijatelj!...

Ne sledi mi! no čislaj mojo voljo,
Odidem spet pred svoj altar domači!
Nesrečnim treba božje je pomoči.

Paolo.

I jaz odidem pred altar domači
S tebo. Kdo bolj nesrečen je od mene?
Tam vzdihne bova vzdihala vzajemno.
O smrt človeka klicala ti bodeš,
Ki netrpiš ga,... jaz nebo bom prosil,
Da molbo ti usliši, srd oprosti,
Da podari ti srečo in veselje,
Da vso mladezen in lepoto tvojo
Na divnem ti telesu dolgo ohrani,
Da vsega da ti, kar želiš si sama!
Ljubezen tudi... tvojega soproga
In detco njemu drago!

Franč.

Nehaj, Paolo!

Kaj pravim?... kaj se plačeš? Smrti tvoje...
Te ne želim.

Paolo.

In vendar me sovražiš...

Franč.

Kaj briga te, da te ne smem trpeti?...
Nikar ne motim tvojegâ življenja,
Odidem jutre. Svojemu boš bratu
Dostojno delal družbo ter tolažil
Zavolj odhoda mojega ga bodeš.
Gotovo bo se plakal... samotarec,
Ko enkrat zve,... bo v Riminih se plakal!
Poslušaj me — ne pravi mu — in vedi,
Da nikdar več se v Rimine ne vrnem.
Otožnost srčna me usmrti. — Kedar
To zve moj soprog... srčno ga tolaži
In solzo mi potoči za-nj.

Paolo.

Kaj mene

Dotika, prašaš, tvoj se srd nezlomni?
Ne moti srd tvoj mojega življenja?
In vse usodne tvoje te besede?

Krasnejša od krilatcev, ki jo vstvaril
 V ljubezni najsilnejšem je poletu
 Pravečni Bog... predraga vsemu svetu...
 Soproga srečna... govoriš o smrti ?
 Ta čaka mene, ki za prazno slavo
 Predolgo ostavil bil sem domovino...
 In v tem izgubil svojega sem otca.
 Pač upal sem, da spet ga bom objemal ;
 Če bi odkril mu srčne svoje tôle ;
 Ne storil bi me jadrnega na svetu :
 Njo bi mi dal,.. ki mi za zmer je vzeta.
Franč. Kaj meniš? O ljubimki li besediš?
 In si zares bez rje nad vse nesrečen ?
 Tako ti silna v prsih je ljubezen ?
 Ljubezen sama viteza ne krasi,
 Za njega meč in slava sta. Postopaj
 Za njima vedno ; nikedar ljubezen
 Te ne ponižaj.

Paolo. Kaka slova! Bil bi
 Ti milši,... manj bi me črtela, ako
 Dosežem večo slavo ? V to zadošča
 Povelje tvoje. Čas in kraj določi.
 Na brege najdaljnjeje se odpravim,
 Dejanja najbolj težka in nevarna
 Izvedem jih tem rajše, ker vsa ista
 Frančeška bode jih narekovala.
 Predrznost, čast mi roki utrdite ;
 Ime ojači dražestno ju tvoje.
 No slave svoje nikdar ne okaljam
 Trinoštvom krutim. Venec z lovorike,
 Ki ti ga spleteš, bo mi hrepenenje,
 Beseda tvoja, tvoj pogled, pohvala
 Le tvoja, tvoj posmeh...

Franč. Oh, večni Bože !

Kaj to pomeni ?

Paolo. Ljubim te, Frančeška !
 Pomamno te jaz ljubim !

Franč. Kaj pač slišim ?

Li bledem ? kaj si rekel ?

Paolo. Da te ljubim !

Franč. Ti se osmeljaš? Molči!... vsak te lahko sliši..
Ti ljubiš me? Tako si vnel se naglo?
Ne veš, da žena tvojega sem brata?
Pozabil vže na deklico si svojo?
Oh, mene bedne!... pusti roko mojo!...

Paolo. Pregreha huda tvoji so poljubci!
Ni nagla, nagla ni ljubezen moja.
Ljubljenko sem izgubil... ti si ona.
O tebi sem besedil, za-te plakal;
Le tebe ljubil sem in zmer še ljubim
In ljubil bom do zadnjega vzdihljaja!
Pa naj za te ljubezni grozne grehe
Na onem svetu vekovečne kazni
Prenašam, bolj in bolj bom zmer te ljubil!

Franč. Zares? ti si me ljubil?

Paolo. Ko sem nekda,
Poslanec očev, mudil se v Raveni,
Po dvoru v družbi ženskih si turobnih
Hodila; tam pred novo si mogilo
Postavši vdano na koleno padla
In nemim, ali neprestanim plačem
Roke lomila k nebu. — «Kdo je ona?»
Poprašal sem. «Hči Gvida», so mi rekli.
«Čigaver grob je?» — «Njene je rodnice».
Oh, kako čutil pač sem milosrdje
Do te hčeri nesrečne v srci svojem!
Kako srcè je moje trepetalo!
Zavoj ti skrival lici je, Frančeška!
Da očic nisem videti ti mogel.
No, ljubim te od onega trenutka.

Franč. Prenehaj! ti si ljubil me?

Paolo. Ta plamen
Prikrival sem, no kmalu se zazdi mi,
Da si v srce mi brala. Na ogrado
Iz tihih svojih izeb si drobnela.
Nad jezerom sem se, prostrt med cvetjem,
Na izbe tvoje vzdihujé oziral.
Trese se vstal ob tvojem sem prihodu. —
Oči na knjigo pazno upiraje,
Zazrla mene nisi. Gorka solza

Z očes je tvojih kapnila na knjigo...
Približam ginjen se do tebe. Gola
Zmešnjava naju so bile besede.
Podavši knjigo mi sva z iste brala:
«In Lancillotta je ljubezen spekla,
Sama bez sumov sva pred knjigo stala.»
Pogleda naju sta se sretla... lice
Zbledi mi... tresla si se..., in zbežala.

Franč. Oh, danek! Tebi ne je ona knjiga
Ostala?

Paolo. Na srcè sem del jo svoje,
Da mi prinese srečo v inozemstvu.
Poglej te liste, ki sva vkup jih brala,
Poglej solzico to, ki na-njo padla
Z očes tedà je tvojih.

Franč. Hodi in vedi,
Ne smem spomina družega imeti,
No le spomin na brata smrt.

Paolo. Tedajci
Pretil še nisem bil krvi njegove.
Nesrečne ve grajanske vojne! — Ona
Prelita kri vso srčnost mi je vzela.
O roko tvojo prosil nisem. V vojno
Na daljnji šel sem vshod upaje vedno,
Da kmalu se povrnem, da te najdem
Utešeno, da te za zmer zasnobim.
Da te dobodem, to gojil sem nado.

Franč. Gorje mi, prosim te: odtod odidi;
Spoštuj žalobo mojo, čednost mojo. —
Pomagaj Bog! da se uprem.

Paolo. Desnico.
Oh, stisnila si mojo! Raj veselja!
Povej, zakaj pač stiskaš mi desnico?

Franč. Oh, Paolo!

Paolo. Ne črtiš me? ... ne črtiš me?

Franč. Saj te črteti moram.

Paolo. Je-li moreš?

Franč. Ne morem.

Paolo. Oh, beseda! Reci še enkrat,
Ti ne črtiš me?

- Franč.* Rekla sem, okrutni!
Ti ne zadošča? Pusti me in hodi.
- Paolo* Dovrši. Kedar vse poveš, odidem.
- Franč.* Li nisem rekla, da te ljubim. Z ustne
Ušla mi grozna je beseda... Ljubim,
Oh, ljubim te in z vroče te ljubezni
Za-te umiram... čista hčem umreti...
Pomiluj me!
- Paolo.* Me ljubiš?... torej grozno
Spoznavaš tógo mojo. Upa ni ga,
Veselje pa, ki teče med besnočo
Bezupa tega, je tako narastlo,
Da ni izreči... Ljubila si mene!
To je resnica?... In sem te izgubil!
- Franč.* Ti sam si me ostavil. Da me ljubiš,
Kako sem reva vedeti pač mogla?
Le hodi, zadnji krat ti pravim
- Paolo.* Možno
Pač ni, da te ostavim; naj te vidim
Najmanj vsak dan!...
- Franč.* Da se sama izdava,
Da grde sume vzbudiva v soprogu.
Če ljubiš, Paolo! me, pa me izbegavaj.
- Paolo.* Osoda kruta! Madežem da mažem
Ime ti? — Ne, ne — Druzega si žena,
— Umreti moram jaz. Izbriši torej
Iz prsi svojih vsak spomin na mene,
V pokoji živi. Pokoj tvoj sem motil!
Oprosti. Oh, ne plakaj! Nič več mene
Ne ljubi! Oh, kaj pravim? Le me ljubi
In plakaj nad osodo mojo. Slišim
Lanciotta... Bože! Sile mi podeli.
(kliče:)
- Do mene, brate!

TRETJI PRIZOR.

- Lanciotto, Guido in obadva poprejšnja.*
- Paolo.* Zadnji krat objemi
Me brate dragi.
- Lanc.* Bez uspeha torej...

Paolo. Ni slova zoper voljo mojo. — Grozna
Osoda sem me je privedla. Da sem...

Lanc. Kaj praviš? S čela berem ti besnočo.

Paolo, Ni naša, pač osode vsa je krivnja!
Frančeška!... z Bogom!...

Franč. (vsa iz sebe krčevito je vskriknila:)
Paolo! oh ostani!

Ostani Paolo

Lanc. Kakšen glas!

Guido. (podpiraje hčer) Oh, Bože!
Izgublja sapo.

Paolo. (kakor da odhaja.) Oh, Frančeška!

Franč. Ide...

Umrem. (Omedlevši zgrudila se je v naročje
Gvida)

Paolo. Frančeška!... vidik!... Bog pomagaj!...

Guido. Oh, hčerka
(Frančeško so odnesli v njene izbe.)

ČETRTI PRIZOR.

Lanciotto in Paolo.

Lanc. Brate Paolo! kaj to znači?
Oči zaslepnil mi je blisk strašanski.

Paolo. Raduj se, kruti! ona je umrla.
I jaz umreti hočem: pojdi z Bogom!
(Odšel je.)

PETI PRIZOR.

Lanciotto.

Zares? Hinavka ljubila je njega?
Ne; misel ta od vragov le prihaja...
In vendar... (stražnikom)

Paolo, ta ne sme iz dvorov!
In s silo pridržite ga. — Strašanski
Zavoj! raztrzi se na večne čase.

ČETRTO DEJANJE.

PRVI PRIZOR.

Lanciotto in žlahtnič.

Lanc. Kako? podviza na odhod vže Gvido?
Frančeško vendar videti še moram
In tudi on pred mene pridi.. Paolo..

Žlahtn. Tvoj brat?...

Lanc. Se ve,... moj brat.

DRUGI PRIZOR.

Lanciotto.

Moj brat po krvi!
Njegov prestoppek torej je še grši..
Ležnjivka! ona njega je črtéla!..
In glupec, njeni veroval sem jezi.
Odhod njegov je kriv bil njenim solzam.
Frančeška morda vabila je njega,
Da tajno k nji se v Rimine napoti. —
Postoj srce! ti hočeš, da to roko
Na meča rog položim... Ves trepečem.

TRETJI PRIZOR.

Gvido in Lanciotto.

Lanc. Menda uteči hči mi hoče tvoja?
Ne da bi vedel, upa, da pobegne?
In ti si ž njo...

Gvido. Potreba!

Lanc. Hči ti torej

Zares je kriva?

Gvido. Ne... ni kriva. Grozna
Osoda meče v črno nas žalobo.

Lanc. Ni kriva ti, ko vsa gori v plamenu
Prestopnem?

Gvido. Bridko žal pa vendar čuti
Ter milo prosi, da od njega ujde.
K zavesti prišlo, od sramu in srda

Razgret, odvedel sem z oči jo tvojih
In pozabivši skor, da sem ji otec,
Privedel pred oltar sem jo domači!
Nad njeno glavo meč sem svoj razgalil
Ter žugal ji, da starem jo, prokolnem,
Če ne pove resnice. Tožnim vzdihom
Nesrečna rekla je...

Lanc. In kaj je rekla?

Gvido. Duše me solze. Ona mi je hčerka...
Pod meč zatilnik dela je plakaje
Oči pa svoje v moje je uprla.
«Li kriva si? — sem kričal — tu povedi,
Li kriva si?»... Otožna kar ni mogla
Besede reči. Ves potrt sem s silo
Od nje obrnil vzor, da je ne gledam;
Začutim, da objela mi je nogo
In slišim, da na tla gledaje vsklika
Mrtvaškim glasom: ««Otče! sem nedolžna»».
«Prisezi» — rečem. — ««Otče ti prisegam!»»
Oči briše si meč sem svoj pobesil,
Molče sem dvignil, na srce jo stisnil,...
Nesrečen, žaljen, ali zmer sem otec.

Lanc. Do besa! ljubi in dela se nedolžno?
Od mene daleč upa, da živel
V ljubezni sladki s Paolom bode svojim;
Zaman pa upa! Hoče ž njo izdajnik
v Raveno!... ali še sta v mojih rokah.

Gvido. Spoštuj te moje vlase osivele.
Njo rešim;.. nikdar več ne boš je videl.
(Odšel je.)

ČETRTE PRIZOR.

Lanciotto in Paolo.

Lanc. Nevredni! pojdi sem.

Paolo. Navajen nisem,
Tako gorjupe slišati besede.
Odbil od vseh bi družih jo nedvomno;
No v tebi štujem otca dostojanstvo.
Besediš bratu, ali podaniku?

- Lanc.* Besedim bratu. — Da je ona, Paolo !
Soproga tvoja ;... če srce bi njeno
Odnese! kdo ; najboljši tvoj prijatelj,
Ki bi te kakor brata po izdajski
Na prsi stiskal, — reci, kaj bi delal
Ti z drugom takim? — Si o tem promišljal?
- Paolo.* Da veledušen si, to dobro čutim.
- Lanc.* Občutiš brate, koliko to stane ?
Omenjal otca si,..., on blag otrokom,
Če prav porednim, bil je neprestano.
- Paolo.* Da naslediš ga, si le ti dostojen.
Kaj bom ti pravil? Oh, kako si smelost
Upognil v meni... Naj sem blagosrčen,
Dorastel nisem ti.
- Lanc.* Povej, da žena
Ti je?
- Paolo.* Frančeška? — Tekmeca ni sence
Ne htel bi zreti.
- Lanc.* In da se brat osmeli,
Da vzljubi jo?
- Paolo.* Ne bil bi več mi bratom.
Gorje mu, ki bi tacega se upal!
Prisegam, da bi vsacega probodel,
Pa naj kedor si koli isti bode.
- Lanc.* I mene taka želja je prevzela,
No zaustavljam dlan, ki meč stiskava;
Veruj mi, težko le jo zaustavljam.
In izpovedaš meni svoj prestopek?
Zavesti ženo, bratovo soprogo?
- Paolo.* Manj boš okruten, če me s svojim mečem
Probodeš. Podel nisem malovrednež;
Nebeško bitje da sem jaz zavedel?
Nikoli, nikdar. Kdor Frančeško ljubi,
Ta ni negodnik; če je bil pa morda,
Preneha biti, čem se v njo zagleda.
Srce pač vsako vzvišenejše bije,
Čem v nje se vsedla njena je podoba,
In ker jo ljubim, biti hčem človečen,
Pobožen in junaški; ker jo ljubim,
Od mož, od knezov morda sem le viši,

Lanc. Nesramnež pač najhujši si na svetu
In še ponašaš s svojo se ljubavjo ?

Paolo. Da nepoštena moja je ljubezen,
Bi molčal, ali kakor neizmerna,
Tako je čista. Tisoč krat poginil
Poprej bi z dušo, nego njo oskrunil.
Potrebno je,... to vidim... da odidem...
Zavolj soproge brata se odreci...
Za vedno.

Lanc. Ni ljubezen ti krivična ?
Ne delaš mene bednega na veke ?
Pozabim, da imel sem ljubca brata...
Iztrže iz srca ga pa Frančeška ?
Povsodi nosil nje srca ne bodeš ?
Od nje sovražen ž njo bom životaril ;
O tem molčala ona bo s sožalja,
No, jaz bom čutil,... da za-me ne mara
In ti, bezbožnik ! kriv si vsemu temu.

Paolo. Priznavam... ljubim jo, no ne osumljaj
Frančeške.

Lanc. In še varati me hočeš ?
Ugibam misel ti, bojiš se morda,
Da nad Frančeško maščeval se bodem ;
Nad ljubo tvojo, kar me silno mika.
In kaj ? pravice nimam li do kazni ?
Tu vladam, no prevarjen sem zakonec
In osramočen knez. Naj svet o meni
Kar koli sodi, vaju pa nareče :
Dva izdajalca.

Paolo. Svet pove resnico :
Ni Paolo kriv, če bil je, še mladenec,
Poslan v Raveno ; če je vnel se ondi
Za najkrasnejšo zemeljsko dušico...
In kake si do nje imel pravice ?
Še videla te ni, samo z državne
Koristi si za ženo jo prisnubil.
Človeška čutstva ni li podarila
Narava večna i otrokom knežjim ?
Zakaj izprašal nisi pred poroko
Srca deklina ?

Lanc.

In se še omeljaš,
Da na pogrde mečeš i poroge?
Nikar ne! dalje jih ne bom prenašal.
(Del je roko na meč.)

PETI PRIZOR.

Gvido, Frančeška in obadva poprejšnja.

Franč. (Za pozoriščem.)

Zagrabila sta, otče! za orožje.

Gvido. (Hotel je zaustavljati najprej Frančeško, potem se pa postavil med Lanciotta in Pavla.)

Postojta! pokoj vama, saj sta brata!

Paolo. Več od življenja, brat! si mi odnesel;

Krvi ni mari mi, — le jo pretoči.

Franč. Iztoči mojo, jaz sem vaju sprla.

Gvido. Frančeška, hčerka!

Lanc.

Tvojega te otca

Navzočnost brani. Le pri njem ostani,

Gorje ti bode, če te on ostavi.

Pozabil lahko bi, da ti je tekla

Na dvorih zibel. Nepoštena ženska!

Postopal s tabo hujše bi no s sôznjo,

Ljubav ti je sramotna; sramotnejša

Od soznje žena je nezvesta... V besnost

Beseda ta me tira. Obožaval,

Tako sem tebe ljubil!... ti pa za-me

Ne maraš? Da srce mi je oholo,

Ogromno oholo, vedela li nisi?

Razžaleb takih je, ki oprostiti

Ne morem jih. To čast mi brani. Kaj sem

Pa rekel? Čast? In je-li tebi znana

Beseda ta?

Gvido.

Postoj!

Lanc.

Jaz pač poznamem

Časti vsegamogočni glas: ne kedar

Besedi ona; drug še glas poznamem

In z mečem maham, koder mi vелеva.

Franč.

Oh, otče! on me ne usmrti; ti me

Usmrti, otče !

Lanc.

Li se meni blede ?
Vi trepetate ? Gvido, tast mi Gvido !
Ko glavo mojo sivi vlas ovenča,
Ko v prošlosti žive bom hladnokrvno
Promišljaj zloče in kreposti svoje,
Takrat še, žene svoje se spomnivši,
Ki me izdala je, občutil bodem
Bezupno jezo svojo v prsih svojih ;
Kolne, ne da ozrem se, pojdem mimo
Mogile njene, da si bridke jade
Utešim. Oni dan pa mi ne svane,
Vže danes meče v rako me bezsrčna,
Na bližnjo mojo smrt radostno gleda,
Vže misli, da bo stopala veselo
Po mojem grobu ter da drug še morda
Potlači ž njo ga !

Franč.

Oh, nebesa dajte
Moči mi, da mu vse odvrnem... Nisem
Nikakor gluha za časti glasove.
Nesramno ni, če ljubila sem Paola :
«Na glasu knežič, vitez italjanski»
Edino to je meni bil on vedno,
Častili njega kralji so, narodi,
Bila še nisem tvoja zaročenka...
Oh, kaj pa pravim ?... Srd je tvoj pravičen ;
Ljubezni prve nikdar nisem mogla
Zatreti v prsih svojih. Pač hotela
Zatreti sem.. in s tajno to bi legla
V mogilo, to prisegam, da ni Paolo
Domu dospel.

Paolo.

Uboga ženska !

Franč.

Njemu,

Lanc.

Ne mojemu ljubimcu, bratu prosti.
Za Paola prosiš ? ženska ti opačna !
Li mnita, da te dvore zapustita ?
Gotovo sta urekla si ročišče
Z obetom, da i otcu te ugrabi.

Paolo.

Mišljenje podlo !

Lanc.

Kaj ? da jaz sem podel ?

Nemila pojde; videla ne bosta
Pa nikdar več se.

(Stražnikom) Tega pridržite!

Na jasno naj iz dvorov teh ne stopi.

Paolo. Sramote take pod domačo streho

Ne pretrpim. (Hoče se braniti.)

Lanc. Nad tabo gospodujem.

Ustaško to izroči kar orožje.

Paolo. (Od stražnikov premagan.)

Orožje vzeti mi, velel si, brate...

Promemba kaka!

Franč. Milost! milosrdje!

Paolo. Frančeška!

Lanc. Žena.

Guido. Pojdi; ujdí gnevu.

PETO DEJANJE.

PRVI PRIZOR.

Frančeška in Guido.

Franč. Utešil si ga?

Guido. (prišedši iz izeb Lanciotta.)

Čem me je zagledal,

Prestrašen skočil s postelje je svoje. —

Zlosrečna — vskliknil je — ta poka zora,

Frančeško torej izgubim za vedno?

Promenim sklep, bez nje mi ni živeti!

In bridke solze je med tem pretakal.

Zdaj kakor besen tebe je omenjal,

Zdaj objokaval te je poln ljubezni.

Drže v objetji ga sem ž njim se plakal

Pusté mu, da izlije tóge svoje.

Z besedo medno sem ga i prepričal,

Da bo najboljše, da odtod odideš,

Ne da ga vidiš. Pojdi torej z mano.

Franc. Nikar ne otče! če ga zdaj ne vidim.
Na svetu več ga videla ne bodem.
Še gnevi se na mene. Ako mi je
Uže odpustil, vedeti to moram.

Gvido. Umiri se: on vse ti je odpustil
Z obetom, da odpušča vse i Paolu.

Franc. Kako sem srečna! Prosim te pa, otče!
V tem svetem hipu njega ne omenjaj,
Ki iz glave svoje spraviti ga moram...
In hočem. Manje vže se v mojem srci
Oglašā mi. — Nekdanja čednost, kes in
Na zvestega soproga opominek.
Ki dal si meni ga, ki ga dostojno
Umela nisem ljubiti, na novo
Ozvanja se. — Naj še enkrat ž njim besedim.
Nikar ne gnevi se. To milost sprosi:
Kesanje svoje vse mu razodenem,
Ker nehvaležno ž njim sem zmer se vedla.
Pred njim poklekнем, milo ga zaprosim,
Da ne zavrže me nikoli. Hodi,
Povej mu: če ga videla ne bodem
Da to mi bode kakor da nebesa
Odrekla so mi zadnji up proščenja.

Gvido. Naj bo, ker hočeš, sem ti ga privedem.

DRUGI PPIZOR.

Francéška.

Na večne čase, Rimini predragi!
Zapuščam vas. Usodno mesto, z Bogom!
Nesrečni, ali dragi dom mi, z Bogom!
Teh knezov bratov dražestna si zibel.
Kaj pravim? — Večni Bože! k tebi vznāšam
Za hišo to poslednjo svojo prosbo:
Oh, ne zapiraj svojega mi sluha,
Čeprav sem kriva, nimam za-se prosbe.
Za ta dva brata prosim, da boš svoje
Roke nad njima držal! — Kdo prihaja?

TRETJI PRIZOR.

Frančeška in Paolo.

Paolo (razbesnel je prilomastil z golim mečem v roki)
Radosti rajske, da te še enkrat vidim!
Postoj! če ujdeš, pojdem kar za tabo.

Franč. Ostavi, smelec, me! odkod orožje?

Paolo. Podkupil s zlatom stražnike sem svoje.

Franč. Zlodelo novo. Bože mili!

Paolo.

Semkaj

Dospel sem, da zabranim hudodelstvo.

Njegova ljubosumnost ne zadene

Le mene, — tebe hoče žrtvovati.

Pregrozni strah do tebe me je spravil.

Ko sem zadremal, grozen vid sem videl:

Ležala v krvi si umirajoča.

Na tla sem vrgel se, da ti pomorem..

Ime izrekši moje si umrla!

Bezupna blôdnja! vzdramim se, zaludo,

Stojé pred licem še mi sanje. Gledaj,

Mrtvaški pot kar vsega me obliva,

Ko se spominjam.

Eh, da se utešiš !...

Franč.

Paolo.

Podkupil vstavši stražnike sem svoje,

Za meč zagrabil sem... oh, v groznem strahu,

Da več ne bom te videl... tu, presrečen,

Nahajam te !... Ti ukazuj kraljica

Dlani in duše moje! Za-te hočem

Živenje dati.

Franč.

Vnidi v vse, bezumničnik !

Ki si ga žalil, nama mož odpušča.

Pobegni, česa upaš še ?

Paolo.

Dokledar

Te z otcem tvojim izven tega mesta

Ne bom svobodne videl, zapustiti

Ne smem te. Grozna slutnja o življenje

Prevzema me... oh, ti me več ne ljubiš ?

Udana si na vse.

Franč.

To je potrebno.

Paolo.

Keda pa zopet videla se bova ?

Franč. Na zemlji konec naju je ljubezni
Nesrečne.

Paolo. Ni še konca. Torej nič več
Na svetu tem se videla ne bova? —
Frančeška! deni na srce mi roko
In kedar na srce si jo položiš,
Spominjaj mojih se srca udarcev,
Ti bodo divji, malo pa jih bode.

Franč. Ljubezen!

Paolo. Tebe bil bi obožaval:
Ne minol bi nobeden dan, da ne bi
Poskušal, da te bolj in bolj osrečim...
Storila bi me otcem — misel divna! —
Otrok enacih tebi: spoštovati
Za Bogom tebe, bil bi jih navadil
In da te ljube kakor jaz te ljubim!

Franč. Grehota, da poslušam te besede.

Paolo. Ne bodeš nikdar moja?

Franč. Kaj besediš?
Kar dolžna možu sem in blagim žrtvam
Njegovim, vse to čutila bom vedno.
Slovesno čuj besedo: — če osoda
Pod zemljo spravi mojega soproga,
Do smrti svoje žalne vdov zavoje
Po njem nosila bom, z ljubavjo drugo,
Izjemši neme k tebi, ne užalim
Spomina mu nikoli.

Paolo. Dobro nisi
Umela me: nečedne želje nimam.
Naj brat živi, naj me zatre, da ti le
Živiš, Frančeška! daleč od njegove
Togote. Živi ter me tiho ljubi!...
V turobnih sneh boš videla me često,
Podnevi bom ponoči srečna senca
Na strani tvoji stal in ti se klanjal.

Franč. Oh, Paolo!

Paolo. Zoper sebe dva trinoga:
Nebo in človečanstvo sva imela.

Franč. Vzpokoji se. Oh, mene siromašne!
Oba se pogubiva... Otče dragi! (kliče.)

Paolo. Do hčerke nima otec več pravice,
 Ki po svoji je žrtvoval jo volji.
 Kedo pač cvetje tvojih let mladostnih
 Zalil je s srago? kdo je neki na te
 Pogubonosno mrzlico zanesel,
 Da vsa goriš? kdo te na rob je groba
 Potisnil? — Otec.

Franč. Glupec! kaj besediš?
 Šumenje neko...

Paolo. Ni ga korenjaka,
 Da iz desnice moje te iztrže.

ČETRTI PRIZOR.

Guido, Lanciotto in obadva poprejšnja.

Lanc. Kaj vidim, Paolo! stražniki so moji
 Izdali me. Prokleta! Da bom priča
 Zasrambe te, poklical me je Guido?
 S zvijačo tebe k meni je poslala.
 Uteči li, sta spuntati se htela?
 Oba umrita.

(Potegnivši meč iz nožnice bojuje se z Paolom.)

Franč. Sum sramoten!

Guido. Hčerka

Opačna! ti zares me še prisiliš,
 Da te prokolnem.

Paolo. Nimaš ga, Frančeška!
 Izjemši mene v gradu tem branivca.

Franč. Postojta! vržem se med vaju meče.
 Le jaz sem kriva.

Lanc. Umri! (probodel jo je.)

Guido. Bože mili!

Lanc. (Paolu) Ti, ti pa babec! brani se

Paolo. (vrgši od sebe meč pustil je, da ga brat probode)
 Probodi!

Guido. Kaj si napravil?

Lanc. Bog! ta kri!

Paolo. Frančeška!

Franč. Oh, otče!... otče!... ti proklel si.. mene...

Guido. Vse ti opráščam, hčerka!

Paolo. Oh, Frančeška!

Oprosti mi, ker kriv sem tvoje smrti.

Franč. Tam naju,,, čaka., môka... vekovečna...

Paolo. Ljubezen naju bodi vekovečna...

Umrla je... in tudi jaz... umiram...

Lanc. Umrla je. **Železo** to si, Paolo!

Zamenil z mano; v mene se zasadi!...

Guido. Postoj! ta rusa kri po tebi teče,
Zadošča, da zbledí pred njo i solnce.

KONEC.

Tiskarska pogreška :

Na strani 22. čitaj v 17 vrsti od spodaj : vzhod.

” ” 23 ” ” ” ” ” ” ” mi izbegavaj.

